

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПРИКАРПАТСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація: 014.12 (Образотворче мистецтво)
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 5
від «15» січня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Декоративно-ужиткове мистецтво
Викладач (-і)	Тимків Богдан Михайлович
Контактний телефон Викладача	+380500500951
Е-mail викладача	bohdan.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн /онлайн
Обсяг освітнього компонента	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/index.php?
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Зміст освітнього компоненту «Декоративно-ужиткове мистецтво» забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014. 12 - Середня освіта (Образотворче мистецтво) і направлений на формування виконавських навиків і умінь для виготовлення художніх виробів на основі знань з декоративно-ужиткового мистецтва та проектної діяльності. Основна частина курсу – це практичні заняття, спрямовані на виконання студентами завдань з проектування та виготовлення в матеріалі творів декоративно-ужиткового мистецтва в аспекті використання інноваційних підходів. Освітній компонент поєднує сучасні дизайнерські рішення до інтерпретації творів декоративно-ужиткового мистецтва у сучасному формотворчому процесі. Такий напрям є актуальним з огляду на затребуваність на споживчому художньому ринку та буде корисним для студентів в набутті додаткових вмінь та навик практичної діяльності.</p> <p>Дисципліна «Декоративно-ужиткове мистецтво» у навчальному плані належить до циклу дисциплін вільного вибору студента і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Мета викладання навчальної дисципліни «Декоративно-ужиткове мистецтво» є базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з ужиткового мистецтва, знайомство з закономірностями та видами мистецьких форм, а також методика послідовного їх вивчення.</p> <p>Цілями даної дисципліни є: забезпечити тісний зв'язок між теоретичними та практичними заняттями студентів, сформувані систему професійних умінь для вирішення завдань педагогічної діяльності майбутнього фахівця. Вивчення навчальної дисципліни «Декоративно-ужиткове мистецтво» виховує у студентів працьовитість, відповідальність до виконання завдань.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності.</p>	

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності спільні для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

Компетентності для предметної спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПК)

ПК1. Здатність усвідомлювати проблеми становлення й розвитку класичного і сучасного образотворчого мистецтва та педагогічної теорії і практики його навчання.

ПК2. Здатність аналізувати, критично осмислювати, знаходити й розв'язувати протиріччя в художньо-творчих процесах та мистецько-освітніх явищах.

ПК3. Здатність до теоретичних та експериментальних наукових пошуків у галузі образотворчого мистецтва та художньої педагогіки.

ПК5. Здатність поповнювати фаховий запас спеціальних мистецтвознавчих та психолого-педагогічних знань.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН 13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

ПРН 3. Аналізує й узагальнює історичні віхи становлення й розвитку образотворчого мистецтва в його видовому, жанровому та стилістичному розмаїтті.

ПРН 4. Знає і використовує термінологію образотворчого мистецтва в академічно-творчій, науково-дослідній та художньо-педагогічній діяльності.

ПРН 5. Забезпечує наступність образотворчих і художньо-педагогічних традицій та інновацій.

ПРН 6. Володіє образотворчою грамотою та різними виконавськими техніками на необхідному й достатньому рівні сприйняття, аналізу, оцінки та практики створення художнього образу графічними, колористичними й формотворними засобами.

ПРН 13. Створює безпечні художньо-педагогічні умови в мистецько-освітньому середовищі закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти.

ПРН 14. Популяризує й збагачує скарбницю національної художньої культури та прогресивні методики і технології навчання образотворчого мистецтва.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	10
Практична робота	20

Самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	014 «Середня освіта»	1	вбірковий

Тематика освітнього компонента			
Тема	кількість годин		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступна лекція. Види декоративно-ужиткового мистецтва.	2		
Тема 2. Художні особливості творів декоративно-ужиткового мистецтва.	2		
Тема 3. Матеріали та художньо-технологічні особливості виготовлення творів декоративно-ужиткового мистецтва.	4		
Тема 4. Безпека життєдіяльності (правила роботи з ручними і механічними інструментами, електрообладнанням тощо).	2		2
Тема 4. Розробка ескізів майбутнього твору на основі певного етнографічного регіону.		2	6
Тема 5. Композиційне вирішення твору декоративно-ужиткового мистецтва.		2	8
Тема 6. Розробка проекту поетапного виконання роботи в матеріалі		2	10
Тема 7. Дотримання поетапності виконання з врахуванням художньо-технологічних особливостей.		4	12
Тема 8. Виконання практичної роботи в матеріалі.		6	14
Тема 9. Оформлення та завершення практичної роботи.		4	8

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<p><i>Вид контролю – залік,</i> <i>Максимальна кількість балів – 100.</i> Практичні заняття – 50 балів, Самостійна робота – 15 балів, Контрольна робота-5 Підсумкова творча робота– 30 балів.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>В рамках навчально-виховного процесу, з метою визначення рівня знань, умінь та навичок студентів проводиться підсумкова творча робота за матеріалами лекційного курсу та практичних занять – 30 балів,</p>
	<p>Самостійна робота – 15 балів.</p>

Практичні заняття	Максимальна оцінка – 100 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік Форма здачі – творча робота.

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.
Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>
2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).
3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.
4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Історія декоративного мистецтва України: У 5 т. Т. 5 /голов. ред. Г. Скрипник. НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2016. 546 с. + 266 іл.
2. Історія українського мистецтва у 5 т. Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. Київ, 2010. Т. 2. 1296 с.
3. Історія українського мистецтва у 5 т. ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України; голов. ред. Г. Скрипник ; ред. т.: Д. Степовик. Київ, 2011.Т. 3 Мистецтво другої половини XVI–XVIII століття. 188 с.
4. Історія декоративного мистецтва України (у 5 т.) Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. Київ, 2010. Т. 1. 680 с.: 252 с. іл.
5. Порадник майстрам народних промислів: О. В. Кулініч, І. Г. Кондакова. Харків.; Інститут соціальної політики регіону, 2016. 48 с.
6. Никорак О. Гуцульська вишивка. Київ: Родовід, 2010. 210 с.
7. Гнатюк М. В., Гrepиняк М. І. Народне мистецтво Гуцульщини і Покуття (кінець XIX – початок ХХІ ст.): Майстри, школи, музеї. Івано-Франківськ: Вид. ПНУ ім. В. Стефаника,

2010. 326 с.

8. Тимків Б.М. Мистецтво України та діаспори: дерево різьба сакральна й ужиткова. Івано-Франківськ; Нова зоря, 2012. 316 с.

9. Юсипчук Ю. Василь Девдюк – майстер гуцульського різьблення та металірства. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2016. 198 с.

10. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво. Основи образотворчої грамоти: навч.-метод. посіб. Ч. I. Івано-Франківськ : Ярина, 2016. 196 с.

Додаткова література:

1. Антонович Є. А. Захарчук Чугай Р. В. Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво: Посібник. Львів. 1992, 270 с.

2. Станкевич М. Автентичність мистецтва. Львів: АФША, 2004. 185 с.

3. Станкевич М.Є. Українське художнє дерево XVI-XX ст. Львів, 2002, 480 с.

4. Никорак О. Українська народна тканина. Львів: АФША, 2004. 583 с.

5. Одрехівський Р. Сакральна різьба по дереву в Галичині XIX – першої половини XX століть. Львів, 2006. 287 с.

Викладач: Тимків Богдан Михайлович,
професор, зав кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну